

DAAN STUYVEN EN ELS DOTTERMANS

Omdat geen plek een mooier symbool is voor ontspannen en spannende ontmoetingen dan een hotel, droppen we twee gasten samen op een kamer voor een avond en een nacht tussen de lakens.

Vrienden of nieuwsgierige vreemden, op bekend of onbeslagen terrein. Deze keer: Daan Stuyven en Els Dottermans in Hotel Les Nuits in Antwerpen. Ze bezingen er de begeerte, de appetijt zonder houdbaarheidsdatum. Tegen middernacht hebben ze een opmerkelijk plan klaar.

DOOR KATRIEN STEYAERT, FOTO'S JOHAN JACOBS

ROOMMATES

1 NACHT, 2 MENSEN, 4 MUREN

liFe
ROOMMATES
 DAAN STUYVEN
 EN ELS DOTTERMANS

E

Els loopt rood aan wanneer ze haar teen in het veel te warme water steekt, maar het ruime bad lonkt. Misschien voelde ze zich voor dit idee van het moment geïnspireerd door de gasten van Theater Stap, met wie ze de nieuwe Eén-reeks *Tyngat chocolat* opneemt. 'De stapperkes' noemt ze de acteurs met een verstandelijke beperking liefdevol. 'Geestig dat dat is met die mensen! Gisteren bestaat voor hen niet meer en morgen is nog niet aan de orde. Alles is hier en nu. Dat zijn levenslessen, hoor.'

Haar badidee heeft misschien ook te maken met de aanwezigheid van Daan, befaamd om zijn originele escapades – 's nachts inbreken in een Parijs pretpark, fietsen door de Kennedytunnel. Hij stelt de charmante baadster geen vragen, glimlacht alleen goedkeurend en biedt haar, wanneer ze het hete schuimwater beu is, galant de hotelbadjas aan. De rijzige cowboy spreekt vandaag zacht en met een minimum aan terughoudendheid. Misschien komt het door de plek? De suite op de vierde verdieping van het Antwerpse Hotel Les Nuits zit hem als gegoten. Aan de nachtzwarde muren hangt bijna niets en zodra de late zomerzon onder is achter het koperen dak van de Bourla vlakbij, krijgt kamer 42 een gainsbourgiaans sfeertje.

'Weet je nog,' zegt Els enthousiast terwijl ze in Daans bovenbeen knijpt, 'toen ik in je ateliertje in Berchem langskwam omdat jij een liedje schreef voor mijn personage in *Meisje (Dorothée Van Den Berghes film uit 2002, red.)*? Jij maar pingelen op de

piano, maar het liedje raakte niet af. Je kwam uiteindelijk een paar dagen later de studio binnen gefladderd, tien minuten voor ik het live on tape moest zingen.' Hij zingt met zijn rokerige timbre: '*Jamais neutral, toujours fatal* ... jaja, op z'n Gainsbourgs. We schreven gauw de tekst met een alcoholstift op een pancarte zodat jij hem kon lezen. Ik geef toe, *I was pushing the limits*, maar ik had een blind geloof in jou. En het was pats, erop.'

DERAILLEREN

Daan reikt nog elk optreden naar dat ideaal, zegt hij. 'De paar dagen voor een optreden spaar ik bijna mijn emoties en expressie op, zodat ik op

DAAN:
 'DE MENSEN
 DIE ME BEGELEIDEN,
 MOETEN ME VOOR
 EEN OPTREDEN
 CONSTANT ZEGGEN:
 NOG 47 MINUTEN,
 NOG 33 MINUTEN.
 DE LAATSTE TIEN
 WORD IK ECHT ZOT'

ELS:
 'IK HEB DAT
 ALLEEN NOG
 ALS MIJN VENT
 KOMT KIJKEN'

het podium kan pieken. De vraag is altijd: geloof ik het zelf? Ik wil elke zin echt brengen, elke zin doorvoelen. Dat is *fucking* belangrijk, ook omdat die 400 of 500 man betaald hebben om je te zien.' Nog elke keer voelt hij een enorme, oncontroleerbare nervositeit. 'Ik loop de muren op, ik tel de minuten af. De mensen die me begeleiden, moeten me constant zeggen: nog 47 minuten, nog 33 minuten. De laatste tien word ik echt zot.'

Els doet het geluid van een zwaar bonkend hart na. 'Ik heb dat alleen nog als mijn vent komt kijken – ik vind het altijd spannend wat hij ervan vindt – en bij de eerste keer. Ik ben een premièrespeler. Sommige van mijn collega's imploderen dan van de schrik, maar ik krijg vleugels. Je moet denken: we hebben iets schoons gemaakt en dan gáán. Heerlijk is dat. Heerlijk!'

'Af en toe zou ik me graag verstoppen', bekent Daan als het gaat over in de spotlights staan. 'Als de behoefte te sterk wordt om een seconde uit mijn rol te stappen, verzin ik gewoon de meest onnozele bindteksten. Hoe verder een concertreeks vordert, hoe zotter ik word. De improvisatiemarge wordt groter. Dat is de max.' Tegen de honderdste voorstelling zijn we soms gederailleerd', knikt Els. 'Dat je denkt: mannen, waar zijn wij in godsnaam geëindigd?' 'Bekijk je achteraf opnames?' vraagt Daan. Ze schudt heftig van nee. 'Jezelf op scherm zien, ik zweer het je, dat is geen pretje.' Hij weet het maar al te goed. 'Als ik op tv ben, zet ik dat nooit op, zeker niet met mijn kinderen erbij. Ik heb een aparte schuif voor interviews, zodat die niet rondslingeren. Thuis is papa papa.'

REBELLEREN

Hij heeft er net een maand met zijn zoon George en dochter Michelle op zitten. Ze zijn vijftien en acht. 'Het

was zalig. Een beetje verplichte congé.' Els' zonen Sam en Theu zijn achttien en zestien en het ouderschap houdt haar tegenwoordig net zo bezig als Daan. Ze praten er lang over door, terwijl een warme bries de suite binnensluispt en het badwater weggorgelt. Het begint meer en meer te lijken op zo'n gestolen avond waarop je alle tijd hebt.

'Papa, uw haar', zegt George als hij mij toch eens ziet optreden', glimlacht Daan. Els knikt. 'Sam wil niet komen kijken omdat hij het lichtelijk gênant vindt om zijn moeder op de scène bezig te zien. Ik verplicht mijn zonen niet, ook niet om dramalessen of woordkunst te volgen', iets wat in haar kringen nochtans eerder norm dan uitzondering is. 'Oelala, dat zijn allemaal acteurtjes in wording. De mijne niet. Het maakt mij niet uit of ze Picasso worden of loodgieter.' 'Loodgieter!' lacht Daan. 'Dat wil ik al lang in het groot op mijn auto zetten en aan de andere kant *plombier*. Zonder website of telefoonnummer.'

'Ik heb toneelschool gedaan. *Why, I don't know*. Toeval zeker? Soms denk ik dat er een topdokter aan mij verloren is gegaan, want ik was een heel goeie student. Latijn-Griekse. Vooral mijn vader wilde dat ik zo vlijtig was.' Ze haalt een foto uit haar portefeuille: Herman Dottermans, met zonnebril en hoog rock-'n-rollgehalte. 'Jaja, een echte man. Altijd omringd door vrouwen, plus zijn vier dochters.' Ze zucht licht. 'Het was soms een *apsjaar*, maar ook zo'n geestige, warme mens. Toen hij twee jaar geleden overleed, was het verlies groot, maar ik kreeg er iets schoons voor in de plaats. Een soort kracht. Ik kijk nu anders naar de dingen. Ik praat veel met mijn pa, stel hem vragen en dan weet ik het antwoord.' 'Het idee mijn vader te verliezen is pas iets minder zwaar geworden toen ik zelf kinderen kreeg,' vertelt Daan, 'alsof de generaties dan opschuiven en je op de een of andere manier kunt leren leven met het verlies van je ouders.'

Ze zullen het nog een paar keer zeggen: hoe ouder worden – in de twee betekenissen van het woord – en zegen is. Verliezen in je lijf, maar winnen in je kop. Lessen krijgen van je kinderen en van het leven. Een kraal zijn aan het snoer der generaties. 'Ik vind het heel intrigerend om te zien hoe mijn zonen zich nu afzetten tegen ons', zegt Els. 'Soms denk ik: oei, we zijn een happy family, waartegen moeten Sam en Theu rebelleren? Alsof ik beter roepend en drinkend door het leven zou gaan, omdat het een even grote les is te leren hoe het niet moet dan hoe het wel moet.' (*Daan grinnikt.*) 'Soms ben ik een te bange moeder, denk ik, maar mijn zonen zeggen me ook niet veel. Daarom vind ik fysiek contact zo belangrijk. Ik hang aan hen, ik ruik aan hen, ga naast hen liggen.' 'George heeft volgens mij nog altijd geen joint gerookt. Fantastisch gewoon', vindt Daan. 'Hij is ook al een jaar bij zijn eerste vriendin en maakt daarmee echt een statement. Kijk »

liFe
ROOMMATES
DAAN STUYVEN
EN ELS DOTTERMANS

papa ...? ‘... Ik kan het wel’, vult Els glimlachend aan.

SCHEEF PARKEREN

Een beetje zoals voor zijn Franse evenknie Gainsbourg is de liefde voor Daan een vaak ondoorgroendelijk spel van aantrekken en afstoten, een levenslange roadtrip met soms pijnlijk scherpe bochten, maar ook prachtige vergezichten. ‘Afzien in de liefde doe ik niet meer’, zegt Els. ‘Niet meer sinds Han (*Kerckhoffs, haar man, red.*). Zoiets overkomt je, al ben ik ervan overtuigd dat je kunt leren uit vorige mislukkingen. Na mijn vorige relatie ben ik in therapie gegaan, omdat ik wilde weten waarom ik altijd op dezelfde soort dominante mannen viel. Wel, de therapeut heeft me dat kraakhelder uitgelegd. Daarna begon de echte therapie waarbij je je hoofd in een emmer moest steken om daarin nee te leren roepen. Daarvoor heb ik bedankt. Dat doe ik wel op toneel, dacht ik.’ Ze barsten in lachen uit. ‘En toen kwam Han voorbij en ik wist: dat is ‘m.’ Drie maanden later was ze zwanger, twintig jaar later zijn ze nog altijd een koppel. ‘Uiteraard zijn er soms dipjes, maar we hebben een goeie, gelijkwaardige relatie. Hoe langer we samen zijn en hoe groter onze kinderen worden, hoe trotser ik word. Kijk nu toch een keer wat we voor elkaar hebben gekregen.’

‘Wow’, fluistert Daan, die gespitt zit te luisteren. ‘Ik ben altijd in therapie gegaan tegen het eind van relaties. Eigenlijk was dat om mijn geweten te zuiveren, om te horen “het is oké om uit elkaar te gaan.” Maar deze namiddag kreeg ik ineens het toffe idee om dat simplistische systeempje om te draaien. Eerst de therapie, dan de relatie.’ ‘Doen, Daan’, zegt Els. ‘Met wie?’ gromt hij. ‘Met de therapeut’, lacht ze. ‘Eerst naar haar en dan verschijnt er later vanzelf een vrouw.’ Hij

DAAN:
‘MIJN ZOON GEORGE IS AL EEN JAAR BIJ ZIJN EERSTE VRIENDIN EN MAAKT DAARMEE ECHT EEN STATEMENT. KIJK PAPA ...’

ELS:
‘... IK KAN HET WEL’

glimlacht. Hij lijkt het niet helemaal te geloven, vooral omdat hij streng is voor zichzelf. ‘Ik zou toch slimmer moeten zijn dan telkens in dezelfde valkuilen te trappen? Ik vind het een beetje zonde of pathetisch dat ik daar niet boven sta.’

Zijn kamergenote sust hem. Het valt op hoe vertrouwd ze met elkaar zijn, maar ze zijn dan ook groot geworden op dezelfde plek: op de flanken van Holsbeek, bij Leuven. Els woonde er op de berg, terwijl Daan in de bossen rondwaalde. ‘Je was een schoon, lief jongetje’, glimlacht Els. ‘Ik heb ooit nog vier uur op je babysit.’ ‘Serieus? Dank u, Els.’ De babysit bleek gezwicht voor de knappe, grote broer van Daan. Die herinnert zich vooral haar vader. ‘Dan kwam hij aangereden in zijn blauwe 1976 Toyota Corolla Station Wagon, parkeerde scheef voor onze brievenbus en pakte een wit, marmeren beeld uit zijn koffer. Dat kwam hij tonen aan mijn vader Jef (*een schilder, red.*). Ik vind dat mooi: in de waanzin van net iets moois te hebben gemaakt dat komen

delen. Ik had lange tijd niemand nodig als ik nummers maakte, maar tegenwoordig communiceer ik altijd met anderen als ik een demo klaar heb.’

LIFTBORDJES

Hoe weinig je het ook zou verwachten als je haar Lolita, Stiene De Valck (in *Amateurs*) of Lady Macbeth ziet vertolken, Els was vroeger lang niet zo eigenzinnig en expressief als haar vader. ‘Wij waren geen doorsneegezin en ik vond dat verschrikkelijk. Ik wilde bij de grote hoop horen.’ Daan fronst. Hij was altijd al het zelfverklaarde buitenbeentje. ‘Dat leek me gewoon het makkelijkste, het enige waarin ik kon uitmunten. Sociaal ging ik het niet halen, hoor’, grinnikt hij. En dus verkende hij al musiceerend, rokend, vriend en liftend de wereld – hij heeft zijn originele liftbordjes ingelijst in zijn living hangen. Vanaf november speelt Els mee in *De kersentuin*, Tsjechovs stuk over de terugkeer naar je fysieke plek van oorsprong, en dat houdt ook Daan bezig. ‘Ik wilde ooit een film maken over vier *fucked up* kinderen van een moeder die zich een kogel door de kop heeft geschoten. Het eindigt met een pokerspel om de erfenis in de silo van de moeder. Enfin. Wat ik nog liever zou filmen, is een intieme babbel met mijn ouders. Drie dagen lang en de camera constant laten bollen. Vertel nu een keer alles, pa. Hoe was het in de oorlog? Hoe voelde je toen je 45 was? Hoe was het om kinderen te krijgen? Er zijn duizend nuances die ik niet ken.’ ‘Dat krijg je niet voor elkaar’, zegt Els. ‘Wedden?’ repliceert hij. ‘Uw vader en moeder naast elkaar?’ ‘Nee, apart natuurlijk. Zij samen, dat interesseert me niet meer.’ Zowel Daan als Els zagen hun ouders halfweg hun tienerjaren scheiden en hebben meer dan één onvertogen woord horen val-

len tussen hun hardwerkende moeder en artistieke vader. ‘Ach, na je veertigste mag je het niet meer op je ouders steken’, glimlachen ze.

EEN SPIEGEL, EEN LICHTJE

Bij een blauwe Chimay en een glas rosé hebben ze het nog even over de belabberde staat van de wereld, over de toevloed van vluchtelingen en ‘het onwaarschijnlijke failliet van Europa’. ‘Mochten mijn kinderen dat willen, ik betaal met plezier hun ticket naar Zuid-Amerika’, zegt Daan. ‘Enkele reis.’ ‘Maar genoeg daarover’, zegt Els, terwijl ze een extra licht aanknipt. ‘Je kunt iets doen. Theater maken, bijvoorbeeld.’ ‘Wij hebben geluk met onze emotionele jobs’, beaamt Daan. ‘Een van de redenen om songschrijver te worden was dat al het negatieve recycleerbaar zou zijn in mijn muziek. Meer nog, het is er de brandstof voor. Mensen die iets scheppen, hoe donker ook, dat is bijna per definitie iets positiefs.’ ‘Scheppen is ook een taart bakken, hè’, merkt Els op. ‘Ja,’ knikt Daan, ‘of een duivenkot zetten.’

‘Han en ik hebben *Jason en Medea* gespeeld. Medea maakt haar kinderen dood. Wel, op de scène stonden we te schreeuwen en te vechten, maar thuis was het: kindjes, braaf, lieve vrede. Twee jaar lang. Geweldig. Nu nog *Who’s afraid of Virginia Woolf*. Wat daarin gebeurt, heb ik voor mijn ogen gezien, maar dit stuk heeft ook veel humor. Net daarom wil en moet ik dat stuk ooit in mijn leven spelen. Opnieuw samen met Han. Het zou weer een voorbeeld zijn van hoe onze demonen een veilige en sociaal aanvaardbare plek krijgen op het podium. Daarom vind ik het zo verschrikkelijk en vernederend dat we ons in het subsidiedebat moeten blijven verdedigen. Nee, kunst kan de wereld niet redden, maar ze kan het leven misschien wel draaglijker maken.’ ‘Het is alleszins een uitgestoken hand’, knikt Daan. ‘Een kleine spiegel, een lichtje.’ ‘Zo houd ik het voor mezelf na al die jaren fris’, zegt Els. ‘Ik engageer me alleen nog voor rollen die dat tegengif bieden, voor projecten die ertoe doen. Die behoefte wordt almaar groter.

Johan (*Simons, de artistiek leider van NTGent, red.*) begrijpt dat. Trouwens: die mens wordt zeventig en wil nog altijd de wereld verbeteren met theater. Onwaarschijnlijk!

Daar is de appetijt weer. De goesting om een doorwrochte song te schrijven, in een schuimbad te springen, een laagje fantasie op de werkelijkheid te leggen als kers op de taart. ‘Behoud de begeerte’, zegt Daan stellig. ‘Ik kijk rond en denk: geen deadlines meer, geen concrete planning meer, ik laat me gewoon leiden door de verwondering van het moment. Die voel ik nog altijd, ook als vent van 45. Die leeftijd lijkt soms een vermomming, want vanbinnen ben ik nog altijd hetzelfde klein *kinneke*.’ ‘En ik dat onnozel kicken’, lacht Els.

GEHEEL DE UWE

‘Je wordt vijftig en denkt: wat kan er nog meer?’ zegt ze. ‘Zonder pretentie: ik heb al zoveel toneel gespeeld dat ik nu wel weet dat ik het kan. Er zijn nog zoveel andere, leuke wegen mogelijk. De laatste tijd denk ik vaker: »

liFe
ROOMMATES
DAAN STUYVEN
EN ELS DOTTERMANS

Els, met al je zekerheden. *Fuck it!* Ik wil weleens een jaar niet optreden. Een jaar niet afhankelijk zijn van en beoordeeld worden door regisseurs. Een sabbatical. Om contemplatiever bezig zijn, *allener* te worden.' Hoe ze dat concreet gaat inkleuren, wil Daan weten. 'Terug gaan studeren. Leren zingen', straalt ze. 'Zingen is zó leuk. Het is veel minder cerebraal dan woorden zeggen.' 'Het is laagdrempelig, omfloerst', knikt Daan. 'De meeste van mijn teksten zou ik niet kunnen zeggen tegen iemand, zelfs niet privé. Als ik zing, kan ik het meest expliciet zijn. De muziek is de suiker in de koffie.'

'Maar zang moet je niet studeren', zegt hij tegen Els, die intussen op bed is gaan liggen. 'Doe dat thuis met een micro en een koptelefoon of desnoods onder de douche.' Ze veert recht en countert met een anekdote over Eurudike De Beul, de operazangeres en bij gelegenheid Els' stemcoach. Ze staat recht voor een behoorlijk hilarische imitatie, nek ingetrokken tussen hoge schouders. 'Zo stonden wij volgens Eurudike te spelen. Emotie! Alles dicht! Kijk naar mij! Zie mij graag! Kijk naar mij!' Daan moet er hard om lachen. 'Terwijl je eigenlijk je rug moet rechten en vanuit die openheid zingen.' Ze strekt zich en stoot een paar loeiende klanken uit. 'Zo warmden wij op: met dierlijke geluiden, het lelijkste van het lelijkste. Maar als je open zingt, wow, wat een geluid. Er ging een wereld voor mij open. Sindsdien speel ik ook mysterieuzer.'

'En schrijven?' vraagt Daan. Daar raakt hij een teer punt. 'Ik heb te veel bewondering voor schrijvers om het zelf te doen', zegt ze. 'Intimidatie, dus, merkt hij droogweg op. 'Probeer het toch gewoon een keer.' 'Neem nu Connie Palmen', gaat ze verder. 'Toen ik *De wetten en de vriendschap*

DAAN:
'DE LEEFTIJD LIJKT SOMS
EEN VERMOMMING,
WANT VANBINNEN BEN IK
NOG ALTIJD HETZELFDE
KLEIN KINNEKE'

ELS:
'EN IK DAT ONNOZEL
KIEKEN'

voor het eerst las en zag hoe Connie alles vanuit een ander, intellectueel standpunt bekijkt, pakte me dat echt. Daarom vroeg ik haar vier jaar geleden voor mijn soloprogramma *Was will das Weib?* Ik zong toen covers en smartlappen', zegt ze terwijl ze de Nederlandse vertaling van Barbara Streisands 'Woman in love' inzet. Daan humt vrolijk mee. 'Om die onwaarschijnlijke lovesongs te ontkrachten maakte Connie tussen teksten. Het hart is een volstrekt belachelijke spier, schreef ze toen bijvoorbeeld. Haha!'

'Connie Palmen is iets raars', zegt Daan. 'Op een gegeven moment zag ik op alle nachtkastjes waar ik langskwam *Geheel de uwe* liggen en ik dacht: waarom lezen al die vrouwen dat? Toen ik het zelf kocht en las, gaf dat een vreemde kortsluiting. Als man herkende ik heel veel en daar schrok ik van, want was dit geen vrouwenboek? Tegelijk bevestigde het dat het enkel gaat om graag zien, met alle beperkingen erbij.'

ROEMEENSE PALEIZEN

De Bourla is intussen in de nachtelijke donkerte verdwenen. Het raam van kamer 42 blijft open om te roken. Hij 'boertige Bastos', zij 'foutewijvensigaretten'. Daan vertelt dat de Waalse regisseur Sylvestre Sibile hem gevraagd heeft voor een hoofdrol. 'Awel,' komt Els tussen, 'als jij tegen mij zegt: begin eens te schrijven, dan zeg ik: begin eens te filmen. Je bent toch heel esthetisch, Daan? Voor mij ben je onze Bryan Ferry.' Hij glimlacht. 'Ik ben inderdaad beeldgevoelig en ik mis het dat ik daar weinig mee doe. Als ik zie hoe Roy Andersson, een gast van in de zeventig, nog een scherpe, *weirde* film draait (*A pigeon sat on a branch reflecting existence*, die in 2014 de Gouden Leeuw won in Venetië, red.), dan denk ik: ik moet ook een manier vinden.'

'Ik heb vooral zin in dialogen schrijven, maar ik ben een amateur. Ik heb de feedback nodig van een professional die zegt: dit krijg je gezegd, dit echt niet.' 'We beginnen eraan, Daantje! Komaan. Jij schrijft, ik help je', zegt Els meteen. Daan gooit alvast een balletje op. Hij vertelt over een Roemeens dorp waar hij onlangs verzeilde – 'une histoire d'amour' – en waar hij de gekste zigeunerpaleizen zag. Over de film die hij daarbij ziet, wil hij niet veel kwijt, maar de woorden western, weiland en orgie vallen. 'Ik ga dat gewoon doen', zegt hij na enig nadenken. 'Speel je mee?' 'Deal', zegt zij. Hun toast echoot op de glimmende badkamertegels. 'En huppe-kee,' lacht Els, 'het is geboren.'

*Slapen in Hotel Les Nuits
kan vanaf 145 euro per nacht,
www.hotellesnuits.be*

einDe